MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Władysław Kosiniak-Kamysz

DPP-II-073-118-KB/14

Warszawa, dnia 05 grudnia 2014 r.

Pan
Cezary Grabarczyk
Minister Sprawiedliwości

do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, za pośrednictwem współprzewodniczącego Rady Działalności Pożytku Publicznego Pana Krzysztofa Balona, dotarła informacja dot. spotkania przedstawicieli Platformy Współpracy Organizacji Poradniczych z Ministrem Sprawiedliwości. Podczas spotkania zaprezentowany został projekt ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i informacji prawnej.

Z zadowoleniem przyjmuję inicjatywę uregulowania ustawowego tej niezwykle istotnej społecznie kwestii. Jednocześnie, zapisy projektu ustawy przewidują, że udzielanie pomocy prawnej zarezerwowane będzie dla radców prawnych i adwokatów, natomiast informacja prawna może być zlecana przez wojewodów organizacjom pozarządowym. Oznacza to, że działające dotychczas w obszarze poradnictwa prawnego organizacje pozarządowe (obecnie ponad 300 organizacji w całym kraju na bieżąco świadczy usługi poradnicze) zostaną w praktyce wyeliminowane z prowadzenia działalności poradniczej. Organizacje pozarządowe wypracowały standardy udzielania porad, zapewniające ich wysoką jakość, a także są aktywne w zakresie porad obywatelskich, częstokroć ważniejszych niż konkretny problem prawny, z którym obywatel zgłasza się po poradę. Badania pokazują, że większość osób korzystających z poradnictwa to osoby niezaradne życiowo, które samodzielnie nie są w stanie skorzystać z porady prawnika i trzeba z nimi porozmawiać, wysłuchać i pomóc w ich problemach pozaprawnych oraz podpowiedzieć, jak skorzystać z porady prawnika, a także pomóc napisać pismo do urzędu, itp. Projekt natomiast nie uwzględnia w ogóle porad obywatelskich, a prawnicy nie będą w stanie ich zapewnić.

Proponowane rozwiązanie ustawowe nie tylko nie ma charakteru systemowego, ale także przekreśla dotychczasowy dorobek organizacji. Może spowodować, że samorządowy wycofają się całkowicie z kontraktowania poradnictwa organizacjom pozarządowym. Niestety wszystko wskazuje też na to, że proponowane rozwiązania mogą okazać się w praktyce nieskuteczne i nieefektywne.

W proponowanym rozwiązaniu brakuje także systemu ewaluacji jakości i skuteczności porad, co uniemożliwia przeprowadzenia analizy dotyczącej efektywnego wydatkowania przeznaczonych na ten cel środków budżetowych.

Projekt zakłada ponadto wprowadzenie nowej sfery zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, odnoszącej się do udzielania bezpłatnej informacji prawnej. Stanowi to dodatkowy element wykluczający w praktyce organizacje pozarządowe z udzielania porad prawnych.

Chcę podkreślić, że Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej posiada duże doświadczenie w obszarze poradnictwa prawnego i obywatelskiego wynikające m.in. z realizacji partnerskiego projektu systemowego *Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce*. Ww. projekt pozwolił na zebranie i usystematyzowanie wiedzy na temat instytucji świadczących poradnictwo, osób z niego korzystających, a także instytucji wspierających poradnictwo. Udokumentowane zostało to w raportach z badań. Wypracowany został także wariantowy model świadczenia bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego, gdzie w kompleksowy sposób zaprezentowano propozycje organizacji systemu bezpłatnego poradnictwa, opartego o funkcjonujące już rozwiązania.

W ramach projektu funkcjonował Komitet Konsultacyjny – ciało doradcze, w skład którego wchodzili przedstawiciel instytucji publicznych aktywnych w obszarze poradnictwa. Brali w nim udział także przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości. Była to okazja, aby przedstawić wypracowane w Ministerstwie, w ramach projektu, rezultaty. Zachęcam do wykorzystania ich w dalszych pracach.

Zwracam się do Pana Ministra z postulatem dalszej dyskusji z sektorem organizacji pozarządowych nad przedstawionym projektem ustawy, w tym podczas posiedzenia Rady Działalności Pożytku Publicznego, które odbędzie się w dniu 16 grudnia 2014 r.

MINISTER
Władysław Kosiniak-Kamysz

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Pożytku Publicznego
Krzysztof Wieckiewicz